

3. Розвиток творчого потенціалу. Дитячі школи мистецтв, музичні та художні студії допомагають розвивати креативні здібності молоді та дітей. Це не лише сприяє підготовці нових поколінь митців, але й формуванню загальної естетичної культури населення.

4. Освітня функція. Установи культури відіграють важливу роль у поширенні знань та освіти в галузі історії, мистецтва та літератури. Вони допомагають підвищувати культурний рівень населення за допомогою лекцій, виставок, майстер-класів та інших освітніх програм.

5. Стимулювання економічного розвитку. Культура має вагомий вплив на економіку регіону, зокрема через розвиток туризму та підтримку креативних індустрій. Культурні установи можуть стати важливими туристичними об'єктами, а також сприяти створенню робочих місць у сфері креативної економіки.

Отже, установи культури відіграють стратегічно важливу роль у соціокультурному та економічному житті регіонів. Їхній вплив не обмежується лише культурною сферою, а простягається на соціальні, економічні та освітні процеси, сприяючи комплексному розвитку суспільства.

Список використаних джерел :

1. Астаф'єва О. В. Трансформація культурно-освітніх практик у Дніпропетровську у 1991–2020 рр. *Історія України. Маловідомі імена, події, факти*. 2021. Вип. 55. С. 162–170.

2. Вергун О. М. Соціокультурний розвиток Дніпропетровщини у другій половині ХХ – початку ХХІ ст.: історико-соціологічний аналіз: автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 09.00.11. Дніпропетровськ, 2015. 20 с.

Костогриз Ілона

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – В. Дмитренко)
(м. Полтава)*

ПОНЯТТЯ ТА РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Термін «цифрова культурна спадщина» набув популярності наприкінці ХХ століття на тлі стрімкого розвитку інформаційних технологій та масової цифровізації культурних ресурсів. За визначенням ЮНЕСКО, цифрова культурна спадщина охоплює інформаційні ресурси всіх видів, створені цифровими технологіями або переведені в цифровий формат. Це можуть бути електронні документи, аудіовізуальні матеріали, веб-сторінки, віртуальні музеї та інші цифрові артефакти, які мають культурну цінність.

Упродовж останніх десятиліть цифрові технології стали невід'ємною частиною культурного сектора. Перші спроби оцифрування культурних артефактів відбулися ще в 1970-х роках, але справжній прорив стався з появою Інтернету та масового доступу до мережевих ресурсів у 1990-х роках. За даними ЮНЕСКО (2015), понад 60% національних бібліотек у світі здійснюють проєкти з цифровізації своїх колекцій.

Цифровізація культурної спадщини не лише сприяє її збереженню, але й робить її доступнішою для широкої аудиторії, незалежно від географічного положення. Наприклад, проєкт Europeana, започаткований Європейським Союзом у 2008 році, надає доступ до більш ніж 50 мільйонів оцифрованих об'єктів з понад 3 000 інституцій по всій Європі. Це дозволяє дослідникам, студентам та звичайним громадянам ознайомитися з культурними надбаннями різних країн.

Багато авторів, зокрема Сміт та Джонсон, зазначають, що цифровізація дозволяє зберегти унікальні артефакти, які інакше могли б бути втрачені через вплив часу, природні катаклізми або фізичні руйнування. Наприклад, оцифровка рукописів Мертвого моря забезпечила їхнє збереження та доступність для науковців усього світу, незважаючи на крихкість оригіналів.

Крім того, цифрова культурна спадщина відіграє важливу роль у освіті та наукових дослідженнях. Віртуальні музеї та онлайн-архіви надають можливість вивчати культурні об'єкти без необхідності фізичної присутності, що особливо актуально в умовах глобалізації та пандемії COVID-19. Цифрові технології дозволяють записувати та зберігати усну народну творчість, традиції, мову та інші нематеріальні аспекти культури. ЮНЕСКО активно підтримує проєкти з цифровізації нематеріальної спадщини, щоб запобігти її зникненню. Цифрова спадщина дозволяє культурним установам обмінюватися ресурсами та співпрацювати над спільними проєктами. Наприклад, Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій (IFLA) сприяє розвитку глобальних мереж цифрових бібліотек. Таким чином, поняття цифрової культурної спадщини є результатом інтеграції культури та технологій, що відкриває нові горизонти для збереження та популяризації культурних цінностей. Цифровізація стає не лише інструментом збереження, але й платформою для інновацій, досліджень та міжкультурного діалогу.

Сучасні підходи до збереження цифрової спадщини поділяють на кілька напрямів.

Перший підхід – архівування та збереження цифрових об'єктів. Роботи Сміта і Джонсона обговорюють стратегії збереження, такі як використання хмарних сховищ, реплікація даних і регулярне оновлення форматів файлів. Архівування та збереження цифрових об'єктів є важливим аспектом довгострокового збереження цифрової культурної спадщини. Сміт підкреслює,

що використання хмарних сховищ дозволяє культурним установам зберігати великі обсяги даних з високим рівнем безпеки та доступності. Наприклад, Британська бібліотека використовує хмарні технології для зберігання оцифрованих рукописів, забезпечуючи їх доступність для дослідників по всьому світу.

Реплікація даних є критичною для запобігання втрати інформації. Джонсон зазначає, що створення кількох копій цифрових об'єктів у різних географічних локаціях мінімізує ризик втрати даних через технічні збої або природні катастрофи. Наприклад, проєкт LOCKSS (Lots of Copies Keep Stuff Safe) реалізує цю стратегію, забезпечуючи збереження наукових журналів та інших ресурсів.

Регулярне оновлення форматів файлів, або міграція даних, необхідна для уникнення застаріння технологій. Вільямс підкреслює, що без постійного оновлення, формати файлів можуть стати невідтримуваними, що призведе до втрати доступу до цифрових об'єктів.

Другий підхід – стандартизація форматів та метаданих. Дослідники Браун та Міллер підкреслюють важливість розробки стандартів, таких як Dublin Core та Metadata Encoding and Transmission Standard (METS), які допомагають забезпечити сумісність між різними цифровими архівами та полегшують обмін інформацією між інституціями.

Стандартизація форматів та метаданих є ключовою для довгострокового збереження та доступності цифрових ресурсів. Браун стверджує, що без стандартизованих метаданих цифрові об'єкти можуть стати важкодоступними або недоступними для майбутніх поколінь. Dublin Core надає базовий набір елементів метаданих, який широко використовується для опису різних типів цифрових ресурсів.

Наприклад, проєкт Europeana використовує стандартизовані метадані для інтеграції даних з тисяч європейських культурних інституцій. Це забезпечує сумісність та спрощує пошук інформації користувачами.

METS є ще одним важливим стандартом, який дозволяє структурувати комплексні цифрові об'єкти та описувати їхній зміст, структуру та адміністративну інформацію. Міллер зазначає, що використання METS полегшує процес передачі та архівування цифрових об'єктів між різними системами.

Третій підхід – участь громадськості та користувачів у створенні та збереженні цифрового контенту. Як зазначено в роботах Кларка, залучення широких мас до цифровізації спадщини (наприклад, через краудсорсинг) сприяє не лише збереженню, а й популяризації культурного надбання серед населення.

Залучення громадськості до процесу збереження цифрової спадщини має численні переваги. Кларк підкреслює, що краудсорсинг не тільки розширює

обсяг оцифрованих матеріалів, але й підвищує обізнаність громадян про важливість збереження культурних цінностей.

Прикладом є проєкт «Загальнонаціональне сканування» у Фінляндії, де громадяни допомагають оцифровувати історичні документи та фотографії. Це не лише знижує витрати на цифровізацію, але й залучає суспільство до активної участі у збереженні спадщини.

Інший приклад – платформа Zooniverse, яка дозволяє волонтерам з усього світу брати участь у наукових та культурних проєктах, таких як транскрибування стародавніх текстів або класифікація зображень.

Таким чином, основні теоретичні підходи до збереження цифрової культурної спадщини включають технологічні стратегії архівування, стандартизацію даних та активне залучення громадськості. Кожен з цих підходів має свої унікальні переваги та виклики, але їхнє поєднання забезпечує комплексний і ефективний процес збереження цифрової спадщини.

Список використаних джерел :

1. Горбул Т. О. Еволюція поняття «культурна спадщина»: теоретико-методологічний аспект. *Культурологічна думка*. 2023. №23. С. 178–187.
2. Кулиняк М. Цифрова культурна спадщина як феномен цифрової культури. *Культурологічний альманах*. 2022. Вип. 3. С. 218–227.
3. Приходько Л. Збереження цифрової культурної спадщини – імператив ХХІ століття (за документами ЮНЕСКО і Європейського Союзу). *Архіви України*. 2019. № 2. С. 67–92.

Костяник Сергій

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – Р. Винничук)
(м. Полтава)*

ФОРМИ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

«Політична участь» – це залучення членів певної соціально-політичної спільноти до процесу політико-владних відносин, вплив громадськості на перебіг соціально-політичних процесів у суспільстві та на формування владних політичних структур

Політична участь реалізується через відповідну політичну поведінку, діяльність, тому визначальними є психологічні особливості взаємозв'язку особи і політики. Особа є об'єктом і суб'єктом політики водночас. З одного боку, навіть усупереч бажанню, тією чи іншою мірою людина перебуває під впливом політики, політичних процесів, а з іншого – як носій певних політичних якостей